

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno Jagiellońska 3. Telefon: Redakcja 79, Administracja 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2 — 3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1 — 3 popoł. Administracja czynna od godz. 9 — 3 popoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1 — 3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9 — 3 i 7 — 9 wiecz. Konto czekowe P.K.O. № 80.750. Drukarnia — ul. Ś-to Jańska 1, telef. 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetryowy przed tekstem 40 gr., w tekście 1, II str.—30 gr., III, IV, V, VI—35 gr., za tekstem—15 gr., kronika redakc., komunikaty—70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, za zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 30%, zniżki. Za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

UZASADNIONY OPTYMIZM.

Mowa, jaką premier Aleksander Prystor wygłosił wobec posłów i senatorów klubu BBWR odbiję się żywym echem w całym społeczeństwie, będzie z całą uwagą czytana w całym państwie. Zawiera ona bowiem szereg pozytywnych stwierdzeń ogromnej wagi, a zarazem wymową cyfr i faktów nawiążeła z całą przejrzystością wewnętrzną sytuację gospodarczą. Można by wręcz powiedzieć: celem tej mowy jest nie co innego, jak właśnie to naświetlenie sytuacji snopem promieni, pochodzących z autorytatywnego centrum naszego aparatu rządowego.

To też tylko kilkoma zdaniami wstępu załatwił się nowy premier ze sprawą zmiany gabinetu. Boć przecież zmiana ta nie stanowi żadnego odchylenia, żadnej przemiany. „Mój rząd—oświadczył premier Prystor — przyszedł po to, żeby kontynuować pracę rządu mego poprzednika”, i dodał, że „rządy, w których bierze udział Marszałek Piłsudski” dają absolutną rękojmię „ciągłości polityki tych rządów”.

Stowa te stawiają „kropkę nad i” wobec wszystkich domysłów, jakie plotkarstwo opocyjne ostatnio szerzyło. — są one generalnie unięściwieniem mętnych insynuacji, które mi prasa opocyjna ostatnio karmiła swych czytelników.

Po tem ważnym stwierdzeniu „ciągłości polityki rządu, w którym bierze udział Marszałek Piłsudski”—premier Prystor zajął się przedewszystkiem pryncypalnym zagadnieniem obecnej sytuacji: zagadnieniem gospodarczym.

I tu wielką zasługą ostatniej enuncjacji premiera jest ściśle, wyłącznie operowanie faktami i cyframi. Żadnych reminiscencji, żadnych hipotez, żadnych prorokowań, — wyłącznie fakty i cyfry, wyłącznie ściśle wnioski, logicznie z faktów i cyfr wysnuęte.

A więc: realizacja programu ochronny wytwórczości rolnej i usprawnienia obrotu płodami rolnymi zagranicą. Konstatację więc premiera pocieszającą fakt, że jeśli chodzi np. o ceny żyta „udało się nam oderwać od kryzysu światowego” i uzasadnia to cyframi porównawczymi cen żyta w Polsce i w Ameryce, gdyż podczas gdy w Polsce obecnie ceny żyta są wyższe, niż w roku ubiegłym, to ceny te w Ameryce stale ulegają niższości.

Również pocieszające są dane, które premier przytoczył na temat prac nad traktatami handlowymi, a więc dotyczące umów handlowych z Czechosłowacją, Francją, Austrią i Węgrami, oraz przygotowawczych prac u-

stawowych o rejestrze zastawowym drzewa, standaryzacji wywozu płodów rolnych, kredycie warsztatowym i t. d.

Specjalnego znaczenia nabierają w mowie premiera zagadnienia polityki finansowej i skarbowej, a więc te właśnie, od których zależy porawa sytuacji gospodarczej.

Nie pominał oczywiście premier faktu deficytu. Czwierćmilijardowy deficyt zostaje w wysokości 150 milj. zł. poktryty kompresją plac urzędniczych natomiast pozostałe sto milionów złotych musi znaleźć pokrycie w restrykcji wydatków budżetowych, a zwłaszcza inwestycyjnych.

Z wielką ufnością przeczytają obywateli państwa to, co premier mówił o sytuacji walutowej. Na podstawie szeregu cyfr stwierdził on z całą stanowczością, że „kurs waluty naszej zabezpieczony jest całkowicie”.

Koniec mowy premiera zawierał dane, które uświadamiają nsa. w jakiej proporcji Polska pozostaje do kryzysu światowego. Dowiadujemy się więc, że wskaźnik produkcji w ubiegłym roku (od marca 1930 do marca r. b.) spadł w Polsce o 11 proc., natomiast w Stanach Zjednoczonych o 17 proc., w Anglii o 22 proc., w Niemczech o 23 proc. Bezrobocie w Polsce wzrosło się o 30 proc., w Niemczech o 56 proc., w Anglii o 57 proc., we Włoszech o 83 proc.

Co wynika z tych cyfr? Premier Prystor konkluduje: świadczy to o znacznej odporności organizmu gospodarczego Polski — i z całą siłą wiarą człowieka, wychowanego w ideowej teżyźnie Marszałka Piłsudskiego, kończy swe expose tchnieniem w społeczeństwo hasła „wiary w lepsze jutro”.

Wobec defetystów, silących się osłabić w społeczeństwie poczucie odporności w ciężkich czasach kryzysu gospodarczego, — jest mowa premiera czynem i to czynem krzepiącym.

Ten człowiek wie, czego chce i chce, aby wszyscy o tem wiedzieli, że polityka negacji i wątpliwości idzie się ku rozprężeniu, zaś polityką świadomego czynu ku przezwyciężeniu trudności.

R.

Referat wicemin. Starzyńskiego.

WARSZAWA, 2.VI. (Pat.) W dn. 2 czerwca przed południem na zebraniu grupy gospodarczej klubu parlamentarnego B. B. W. K. wygłosił przemówienie wiceminister skarbu p. Starzyński na temat kryzysu gospodarczego.

Wyjazd P. Prezydenta do Lublina.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Dziś Pan Prezydent Rzplitej wyjeżdża do Lublina na uroczystości Bożego Ciała w towarzystwie p. wice-premiera Pierackiego i min. przem. i handlu gen. Zarzyckiego. Pan Prezydent Rzplitej w czasie swego pobytu w Lublinie zaszczyli swą obecnością uroczystość poświęcenia pomnika-szkoły, zbudowanego w Jastkowie przez Związek Legionistów na pamiątkę legionistów poległych tam w bitwie stoczonej przez 4 pułk Legionów z wojskiem rosyjskiem w czasie wojny światowej.

Znaczny spadek bezrobocia.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Według danych państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy liczba bezrobotnych w Polsce w dn. 30 maja wynosiła 320.109 osób, co w porównaniu ze stanem poprzedniego tygodnia wykazuje spadek bezrobocia o 10.08% osoby. Jest to najznaczniejszy spadek bezrobocia, jaki zanotowano dotychczas w ciągu bież. sezonu.

Zmiany w redakcji „Kurjera Porannego”.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Z dn. 1 czerwca pp. Kazimierz Ehrenberg i dr. Tadeusz Boy Żeleński przestali pracować w „Kurjerze Porannym”.

Protesty wyborcze.

Kontynuując rozprawę nad protestami wyborczymi Sąd Najwyższy rozpatrywał w poniedziałek wybory rezesztoroczne w trzech okręgach: łódzkim miejskim (nr. 13), grodzieńskim (nr. 6) i ciechanowskim (nr. 8).

Przeciwko wyborom w okręgu Łódź-miasto wniesiony został protest przez Monarchistyczną Organizację Wszelchstanową, której lista została unieważniona; ze względu na nikię wpływy polityczne M. O. W. Sąd Najwyższy protest odrzucił, wychodząc z założenia, że jej udział w wyborach nie byłby zaważył na ich wyniku.

Rozprawę nad dwoma protestami wniesionymi przez zwolenników Centrolewu w okręgu ciechanowskim Sąd odrzucił do czasu zbadania czy protesty te zostały wniesione we właściwym terminie.

Wreszcie co do okręgu grodzieńskiego, został wniesiony protest przez zwolenników listy nr. 19 (Kat. Blok Ludowy) z dziekanem grodzieńskim ks. Sperskim na czele. Protest przytaczał fakty nadużyć przy oddawaniu i obliczaniu głosów w 16 komisjach obwodowych (w całym okręgu było komisji 137). Zwolennicy listy nr. 1. występujący z zarzutami przeciwko protestowi, wywodzili, że wobec uzyskania około 90 tysięcy głosów przez listę nr. 1, która zdobyła 3 mandaty, lista nr. 19, która zyskała 34 tysiące głosów i 1 mandat, nie miałyby szans zmiany tego wyniku, choćby we wszystkich zażewstowanych obwodach przeprowadzono ponowne wybory. Podzielił to stanowisko Sąd Najwyższy i protest oddalił.

W obawie ekscesów antykościelnych.

CITTA del VATICANO, 2.VI. (Pat.) „Osservatore Romano” ogłasza zakaz urządzania procesji we Włoszech nazwanątr kościółów, a to wobec obawy przed ekscesami.

Przed konfiskatą czy opodatkowaniem?

MADRYT, 2.VI. (Pat.) Inspektorzy skarbowi otrzymali rozkaz dokonania w ciągu tygodnia oceny dóbr kościelnych.

Walka z narkotykami.

GENEWA, 2.VI. (Pat.) Na posiedzeniu wtorkowym międzynarodowej konferencji dla ograniczenia produkcji narkotyków przemawiał delegat Hiszpanji, który stwierdził, że republika hiszpańska postanowiła niezmownie przyczynić się do walki z nadużyciem narkotyków. Delegat Indji stwierdził, że w Indjach i w krajach dalekiego Wschodu istnieje olbrzymi przemysł morfiny i kokainy i wyzwał konferencję do przedsięwzięcia jak najenergiczniejszych środków, aby temu zapobiec.

Popierajcie Lige Morską

Zwolnienie gen. dyw. Konarzewskiego ze stanowiska wiceministra spr. wojsk.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Dowiadujemy się ze źródła miarodajnego, że w dniach najbliższych zostanie podpisane zwolnienie gen. dyw. Daniela Konarzewskiego ze stanowiska I-go wiceministra spraw wojskowych i szefa administracji armji i mianowanie go inspektorem armji.

Do czasu wyznaczenia następcy gen. dyw. Konarzewski będzie pełnił swoje dotychczasowe funkcje,

poczem rozpocznie pracę na nowym stanowisku.

Jako następców gen. Konarzewskiego w pewnych kołach wymieniają gen. Rydza Śmigłego względnie gen. Sosnkowskiego. Jak się dowiadujemy, wiadomość ta jest zupełnie nieprawdziwa, a sprawa obsadzenia stanowiska I-go wicemin. spr. wojsk. nie została dotychczas zdecydowana.

Posiedzenie Rady Ministrów.

WARSZAWA, 2.VI. (Pat.) Dnia 2 czerwca r. b. o godz. 6 po poł. odbyło się pod przewodnictwem prezesa Rady Ministrów A. Prystora posiedzenie Rady Ministrów, na którym załatwiono cały szereg spraw bieżących. Między innymi Rada Ministrów uchwaliła nowy statut Ministerstwa Rolnictwa,

przyjęła do wiadomości protokół drugiego zebrania stałego komitetu studiów ekonomicznych państw Europy Środkowej i południowo-wschodniej, odbytego w kwietniu r. b. w Białogrodzie oraz uchwaliła rozporządzenie, regulujące sprawę dodatków dla wojskowych podczas ćwiczeń.

Ofiary dla powodzian wciąż napływają.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Ostatnie trzy dni miały przyniosły wyjątkowo poważne sumy ofiar na rzecz niesienia pomocy dla powodzian wileńskich i nowogrodzkich.

W ciągu tych dni to jest od 28 maja do 1 czerwca wniesiono około 6.500 zł, tak że ogółem do dnia 1 czerwca wpłynęło z ofiar 162.731 zł.

Manifestacje bezrobotnych.

ŁÓDŹ 2.6. Pat. — Bezrobotni robotnicy sezonowi udali się do gmachu kanalizacji gdzie usiłowali dostać się do wnętrza. Gdy policja rozproszyła manifestantów udali się oni pod gmach magistratu na plac Wolności. Tu oczekiwali ich jednak siły policyjne.

działy policji, skonsygnowane już poprzednio, które nie dopuściły do większego zgromadzenia i tłum rozproszyły. Bezrobotni udali się grupami pod biura PUPP, gdzie również dwójnogie posterunki policyjne nie dopuściły do ekscesów.

Znów pogłoski o ustąpieniu Brianda.

(Tel. od własn. koresp. z Warsz.)

Z Paryża donoszą: Prasa tamtejsza notuje ponownie pogłoskę, że Briand opuści swoje dotychczasowe stanowisko w chwili objęcia urzędowania przez nowego prezydenta Doumera. Do nowego gabinetu Lavała wejść prawdopodobnie niemal wszyscy członkowie dotychczasowego rządu. Sprawa następcy Brianda, według tej pogłoski, nie została dotychczas rozstrzygnięta.

PARYŻ, 2.VI. (Pat.) Ożywiona wymiana zdań w kuluarach lzby wy-

wołały dziś zapewnienia o pozostaniu Brianda w łonie gabinetu w razie ewentualnej jego przebudowy, co nastąpić ma w dniu 13 czerwca przy dymisji obecnego rządu na ręce nowego prezydenta republiki. Pewne ugrupowania polityczne są zdania, że należy przystąpić do utworzenia gabinetu jednolitego pod względem programu polityki zagranicznej. W takich warunkach położenie ministra Brianda byłoby wystawione na pewne krytyki. Po południu obiegają wiadomości, jakoby Briand zamierzał usunąć się czasowo od udziału w rządzie.

Ex-prezydent francuski ożenił się.

PARYŻ 2.6. Pat. — Wiadomość o ślubie Doumergue'a o czem od dłuższego czasu krążyły pogłoski, została przyjęta przez pisma z największą sympatią. Prasa donosi, że ceremonja ślubna odbyła się w obecności 7 osób to jest wobec wymaganej przez prawo liczby świadków, będących równocześnie najbliźszymi przyjaciółmi Doumergue'a. Pani Doumergue jest kobietą o wysokiej kulturze

Była ona profesorem w żeńskim liceum w Paryżu, jest wdową po urzędniku państwowym i matką trzech córek, z których jedna, wychowana Doumergue jest żoną. Pani Doumergue jest właścicielką posiadłości koło Tuluz, dokąd udaje się Doumergue po wygaśnięciu jego mandatu prezydenta republiki.

Usiłowania zażegnania konfliktu włosko-watykańskiego.

RZYM, 2.VI. (Pat.) Konflikt włosko-watykański żywo zajmuje opinię włoską. Wypowiedziane przez Ojca Świętego z racji ogłoszenia dekretu o cnotach heroicznych przemówienie, wykazujące, do czego prowadzi wychowanie młodzieży w duchu, stanowiącym antytezę wychowaniu chrześcijańskiemu, ogłoszone zostało w „Osservatore Romano”. Równocześnie kardynał Gasparri ogłosił list otwarty, w którym stwierdził, że nigdy nie wypowiedział uwag na temat działalności akcji katolickiej, rzekomo sprzecznej z

paktem laterańskim. Wobec wszczęcia akcji dyplomatycznej faszystowskie pisma włoskie, które prowadziły kampanję prasową przeciwko akcji katolickiej, z drugiej zaś strony „Osservatore Romano” ogłosiły zapowiedź wstrzymania polemiki. Niezależnie od tego wiadomem jest, że władze włoskie wydały oficjalny zakaz urządzania wszelkich manifestacji antykatolickich pod osobistą odpowiedzialnością sekretarzy poszczególnych faszystowskich federacji studenckich.

Zwycięstwo listy rządowej w Rumunji.

BUKARESZT, 2.VI. (Pat.) Znane dotychczas wyniki wyborów wykazują, że listy rządowej unji narodowej uzyskały 65 proc. głosów na ogólną liczbę głosujących. Najsilniejsza większość stronnictwa rządowego zarysowała się w byłem królestwie i w Besarabji. Następnie największa ilość głosów uzyskało stron. narod.-chłop. i osiągnęło większość w niektórych

rych okręgach Transylwanji. Jednakże większość okręgów całego królestwa dała temu stronnictwu zaledwie 10 proc. głosów. Frakcja liberalna Rzezo Bratianu osiągnęła pewien sukces i prawdopodobnie uzyskała 6 mandatów. Według wszelkich danych stronnictwo Averescu osiągnęło 2 proc. ogólnej liczby głosów, co zapewni mu również miejsce w parlamencie.

Wybory municypalne w Hiszpanji.

MADRYT, 2.VI. (Pat.) Ministerstwo spraw wewnętrznych ogłasza wyniki wyborów municypalnych. Koalicja republikańsko - socjalistyczna uzyskała 1645 mandatów, prawica republikańska 757, monarchiści 201,

radycali społeczni 301, autonomistyczna unja republikańska 461, katolicy 47, niezależni 354. Stronnictwa republikańskie uzyskały razem 823 mandaty.

WIADOMOŚCI z KOWNA

UMORZENIE SPRAWY PRZECIWKO R. PROKURATOROWI KŁAJPEDZKI MERCKOWI.

Jak wiadomo przed kilku miesiącami został usunięty ze stanowiska i pociągnięty do odpowiedzialności sądowej za uchylenie się od wykonywania rozporządzeń Trybunału Najwyższego prokurator kłajpedzki Merck. Ponieważ dochođenje nie ustaliło winy Mercka, sprawa została umorzona. Merck opuścił ostatnio Litwę i osiedlił się w Niemczech.

WYMIANA WAKACYJNA MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM MIĘDZY LITWĄ A NIEMCAMI.

W lipcu przybędzie z Niemiec na wakacje do Litwy partja dzieci niemieckich złożona z 50 osób w wieku 14—16 lat. W zamian, 50 dzieci litewskich wyjeżdża na wakacje do Niemiec. Niemcy życzyli, by ich dzieci były umieszczone w kraju Kłajpedzkim, co jak się okazało, jest niewykonalne. Dzieci litewskie wakacje swe spędzą w katolickiej Bawarii.

SPRAWY O SZPIEGOSTWO NA RZECZ POLSKI.

9 czerwca w Kownie wpłynęła na wokande Sądu Wojennego sprawa oskarżonych o szpiegostwo na rzecz Polski: Repnika, Pezelina i Rapkusa. 10 tegoż miesiąca Sąd Wojny rozpatrzy sprawę niejkiej Danilewiczówny również oskarżonej o szpiegostwo na rzecz Polski.

KOSZT WYBORÓW DO SAMORZĄDU KOWIEŃSKIEGO.

„Lietuvos Zinios” obliczają, że koszt obecných wyborów od samorządu kowieńskiego w porównaniu z wyborami poprzednimi wzrósł niemal 17-krotnie. Poprzednio koszt wyborów jednego radnego wynosił 300 litów obecnie 5.000. Ogółem, wybory pochłonię 100.000 lit. Kowieńska kasa miejska nie posiada takiej sumy i ma zwrócić się do m-stwa spraw wewnętrznych z prośbą o subwencję.

KONFISKATA „KONSTANTEGO OLSZAUSKASA”.

Władze policyjne zarządziły konfiskatę broszury p. J. „Konstanty Olszauskas”, jaka niedawno ukazała się na półkach księgarskich. Broszura ta opisuje koleje żywota B. pralata i jego proces. Konfiskata nastąpiła wskutek starań samego Olszauskasa.

Przypominamy P. T. Letnikom o konieczności posiadania na wywczasach „Auto-syfonu” do domowego wyrobku wody sodowej. „AUTO-SYFON” L. W. O. W. Kopenika 19

Prohibicja w Finlandji.

HELSINKI, 2.VI. (Pat.) Morska straż celna skonfiskowała w ubiegłym tygodniu zgórą 200 tysięcy litrów spirytusu. Jednakże na granicy wód terytorjalnych kraży kilkanaście statków przemysłowych, płynących pod flagami cudzoziemskimi. Spirytus sprzedawany jest z tych statków po cenie od 4 do 5 marek fińskich za litr, to jest około 1 zł., a u przemysłników w kraju kosztuje litr od 25 do 40 mk. fińskich. Brak jeszcze 2—3 szybko-bieżących statków strażniczych uniemożliwia bardziej skuteczną walkę straży morskiej z przemysłnikami.

Finlandja znosi ustawę prohibicyjną.

HELSINGFORS, 2.VI. (Pat.) Wobec panującego niezadowolenia z powodu istniejącej prohibicji i stale napływających protestów gabinet ministrów polecił specjalnie wybranej komisji opracować projekt, w/g którego w najbliższym czasie dałoby się znieść ustawę prohibicyjną i wprowadzić wolny handel trunkami wysokowocem z tem wszakże ograniczeniem, że piwo będzie mogło zawierać tylko 8 proc. alkoholu, pozostałe zaś trunki 16.

Gielda warszawska z dn. 2.VI. b. r.

WALUTY I DEWIZY:	
Dolary	8,91 1/2 — 8,93 1/2 — 8,94 1/2
Szwajcarscy	358,76 — 359,00 — 359,50
London	48,3 1/2 — 48,46 — 48,55
Nowy York	8,908 — 8,928 — 8,958
Nowy York kabeł	8,911 — 8,921 — 8,951
Paryż	34,90 — 34,99 — 35,5
Praga	20,40 — 20,46 — 20,54
Stokholm	238,9 — 239,05 — 238,55
Wiedeń	128,25 — 128,56 — 124,94
Szwajcaria	172,80 — 173,8 — 172,37
Włochy	45,63 — 46,75 — 46,51
Berlin w obu pr.	211,9

PAPIERY PROCENTOWE:	
4% Pożyczka inwestycyjna	84,00 — 84,50
5% Seryjna	88,00 — 89,00
5% Konwertyjny	47,75
4% Kolejowa	45,00
6% dolarowa	10,25
7% Stabilizacyjna	75,50
8% L. Z. B. G. K. i B. R., obl. B. G. K.	91,00
10% obl. budowlane B. G. K.	88,50
7% ziemskie dolarowe	72,50 — 72,75
4 1/2% L. Z. ziemskie	51,35 — 51,25
5% warszawskie	57,50
8% warszawskie	72,50 — 72,00 — 72,00
8% Łódzi	67,75 — 68,00
3% budowlana	40,00

AKCJE:
Bank Polski 122,50 — 123,00
Lilpop 16,75 — 17,00
Ostrowiec serja B. 37,00

DRUSKIENIKI ZDROJOWISKO POŁOŻONE NAD NIEMNEM

prowadzone przez Departament Służby Zdrowia Min. Spr. Wewn. na zasadach zdrojowisk państwowych.

KAPIELE SOLANKOWE KWASOWGŁOWE BOROWINOWE

NOWE ŹRÓDŁO SOLANKOWE WYSOKIEJ WARTOŚCI HYDROPATJA—ELEKTROTHERAPIA—INHALATORJUM

Zakład zaopatrzony we wszystkie nowoczesne urządzenia lecznicze, pozostaje pod stałą opieką Rady Naukowej złożonej z profesorów U. S. B. i lekarzy-konsultantów. — Zakład stosowania słońca, powietrza i ruchu — odpowiada wymaganiom współczesnej nauki i techniki.

KAPIELE KASKADOWE — JEDYNE W POLSCE. PLAŻA WZOROWO URZĄDZONA NA WYSPIE NIEMIEŃSKIEJ. SPACERY ŁÓDZIAM — RYBOŁÓWSTWO — GRZYBOBRANIE WYCIEKI BLISZE I DALSZE DO MAŁOWNICZYCH OKOLIC ROZLEGŁE LASY SOSNOWE, JEZIORA, WZGORZA I DOLINY ZDROWO, PRZESTRONNIE, ZACISZNIE I TANIO!

Sezon trwa od 15-go maja do 30-go września. Wszelkich informacji bezpłatnie udziela na miejscu i listownie Komisja Zdrojowa.

5 czerwca

Dzień Dziecka

KAŻDY DA 10 GROSZY
NA KWESTĘ
Towarz. Opieki nad Dziećmi

Dzień Dziecka

5 czerwca

Zjazd Wojewódzki Kół Żydowskiego Klubu Myśli Państwowej.

W ubiegłą niedzielę odbył się w Wilnie zjazd delegatów Kół Żydowskiego Klubu Myśli Państwowej w lokalu Koła Wileńskiego przy ul. Zawalnej 28-30. Zjazdowi, na który stawili się licznie delegaci kół lokalnych i powiatowych z 14 miejscowości, przewodniczył dr. Hirschberg. W związku z zagadnieniami gospodarczymi, które były objęte porządkiem dziennym, uczestniczyli w zjeździe najczynniejsi działacze ziemscy, skupieni około organizującej się w Wilnie spółdzielni kredytowej dla zrzeszenia spółdzielczości wśród Żydów.

Zjazd otrzymał szereg telegramów od Kół Klubu w Białymstoku, Grodnie, Nowogródki i t. d.

Programowy referat wygłosił dr. Hirschberg, ujmując swe stanowisko w rezolucjach, które podamy niżej. Wzrost organizacji wymaga już w obecnej chwili zespolenia kół i sympatyków w całym województwie i wysuwa potrzebę stworzenia wojewódzkiej Egzekutywy Klubu.

W bardzo obszernej dyskusji zabierali głos delegaci: inż. Gordon (Świeciany), Żuk (Wilno), Solarczyk (Oszmiana), Abramowicz (Soly), Kaszański, Talerman, Joffe (Wilno), dr. Wiesenfeld (Dziwieniszki), Lejzman (Smorgonie), Sygałow (Wilno) i w. i. z wszystkich przemówień przebiegały troski i bólach ludności żydowskiej jako jednym z ich wyrazów jest rezolucja, występująca przeciw niesłusznej i krzywdzącej działalności niektórych urzędników skarbowych.

W długim przemówieniu ujmując wyniki dyskusji rozprawił się dr. Hirschberg z niepomaganiami atakami niektórych stronnictw politycznych na Klub, na ideę współdziałania z demokracją polską, która nie narusza w niczym godności narodowej Żydów. Mówca dowodził, że właśnie szumnie reklamując się przywódcy żydowscy ściągają na siebie swym postępowaniem szkodliwy zarzut oportunizmu. Mówca ufa, że polityczne nastroje Żydów idą w kierunku współdziałania z demokracją polską i wierzy głęboko w rozwiązanie zagadnienia żydowskiego, konieczne ze stanowiska interesów państwa.

Przemówienie wywarło głębokie wrażenie na obecnych, którzy uczuciom swym dawali wyraz przez żywotne oklaski.

Zjazd powołał Egzekutywę Wojewódzką z siedzibą w Wilnie złożoną z 11 osób (dr. Hirschberg, A. Strugacz, inż. Gordon, dyr. Fruchter, Kaszański, Lejzman, Reispas, Dolniński, dr. Wiesenfeld, Beker, I. Aksełrod, Solarczyk, Szapiro, S. Szulubski, Lewin).

Zjazd uchwalił wysłać depesze hołdownicze do Prezydenta Mościckiego i Marszałka Józefa Piłsudskiego, po czym w podniosłym nastroju został zamknięty zapowiedzią zjazdu międzywojewódzkiego z czterech wschodnich województw.

Rezolucja zjazdu:
1. Zjazd oświadcza, że kwestia żydowska w Polsce w ogóle, a na ziemiach Północno-Wschodnich w szczególności, jest kwestią narodową i wymaga rozwiązania na zasadzie personalnej autonomii kulturalnej.
2. Zjazd uważa, że uzdrowienie sprawy żydowskiej w znaczeniu ekonomicznym, prowadzi przez przebudowę struktury gospodar-

czej na taką, by praca żydowska, zarówno fizyczna, jak umysłowa, znalazła względnie nie w stopniu odpowiadającym potrzebom Żydów.

3. Tylko w okresie przejściowym wymagają gospodarcze sprawy żydowskie odrębnego ujęcia i metody, pozbawione przedstawiają one innego problemu aniżeli ogólnopolskie sprawy gospodarcze, których żydowskie są częścią i elementem.

4. Zjazd podnosi ideę spółdzielczą jako jeden z najważniejszych instrumentów dla wzmocnienia zagrożonych żydowskich pozycji gospodarczych: wypowiada się za powołaniem do życia spółdzielni kredytowych, wytwórczych i t. d. W szczególności wita Zjazd z głęboką sympatią inicjatywę stworzenia w Wilnie spółdzielni kredytowej dla popierania żydowskiego rzemiosła i spółdzielczości.

5. Gorące pragnienia Żydów polskich idą w kierunku żydowskiej kultury narodowej, której wyrazem mają być żydowskie instytucje naukowe i oświatowe, teatr i szkoły z językiem żydowskim bądź hebrajskim.

6. Szkolnictwo dla dzieci żydowskich musi uwzględniać narodowy język jako język początkowego nauczania, a program naukowy szkół powszechnych i średnich dla dzieci żydowskich winien zapewniać w harmonijnej spójności znajomość kultury polskiej i narodowo-żydowskiej.

7. Szczególną potrzebą, dyktowaną względami społeczno-gospodarczymi i przewidującą politykę gospodarczą, jest tworzenie i rozbudowa żydowskiego szkolnictwa zawodowego.

8. W swych własnych wysiłkach zmierzających do budowy, utrzymania i rozwoju instytucji kulturalnych i wychowawczych, winno społeczeństwo żydowskie otrzymać czynną pomoc Państwa i samorządów.

9. Naczelny cel wychowawczy szkoły, którym jest wpać poczucie obywatelskiego i patriotyzmu w dzieci żydowskie, będzie tem łatwiej osiągnięty, im przed dziećmi żydowskimi otrzyma szkoła, zadawająca pragnienia narodowej kultury żydowskiej.

10. Zjazd rozumie, że rozwiązanie sprawy żydowskiej w duchu powyższych postulatów jest harmonijne z interesami Państwa którego wzmocnienie i rozwój zależą od powodzenia wszystkich obywateli i narodowości.

11. Idea państwowa i najwyższy pożytek Ojczyzny winny być zasadą wytyczną i miernikiem wszystkich spraw i zagadnień, a więc i zagadnienia żydowskiego.

12. W demokracji polskiej widzi Zjazd czynnik, który dzięki swej świadomości i zrozumieniu interesów ogólnopolskich, rozwiązuje najbardziej palące potrzeby. Zjazd domaga się od demokracji polskiej w imię wspólnych ideałów demokratycznych i ogólnopolskich, poparcia dla służących postulatów narodowego żywota w Polsce.

Zjazd b. pracowników polskiej tajnej oświaty przedwojennej.

Staraniem szczerupłego grona osób, pań: L. Życkiej, Z. Paszkowskiej, M. Reutt, i panów: Renigera i Jarockiego, został zorganizowany ten Zjazd, którego potrzeba dawała się bardzo czuć, ze względu na dole, często dość ciężką, dawniejszych pracowników oświatowych, oraz dla uświadamienia ludzi przybyłych do nas po wojnie, ma to lub weale nie orjentujących się w naszych dawniejszych poczynaniach.

Myśl była szczera i wiodące potrzebą takiego odnowienia znajomości i wspomnień potrzebna, gdyż zjechało się sporo osób z Wilna, z Warszawy, Słonima, Grodna. Byli przedstawiciele dawnej oświaty z Mińszczyzny, z Kowieńszczyzny, z Wołynia. Narazie jednak, chodziło tylko o uporządkowanie spraw Wileńszczyzny, i zebranie w Związek ludzi dobrej woli.

Po mszy św. odprawionej w kościele Bernardynów przez jednego z naj-

gorliwszych krzewicieli oświaty tajnej: ks. Kretowicza, obrady rozpoczęły się w Sali Tow. Przyj. Nauk. Słowo wstępne wygłosił prof. Kościakowski, streszczając ducha dawniejszych prac ideowych. Potem pod przewodnictwem prof. Parczewskiego, w obecności J. E. biskupa Bandurskiego, rozpoczęły się obrady. Odczytany został statut, przyjęty bez uwag, potem p. L. Życka odczytała referat o dziejach oświaty w Wileńszczyźnie, podając w krótkości historię ruchu oświatowego o stanie szkolnictwa tajnego od roku 1905, potem jawnego za Niemców, półjawego z chwilą gdy zaczęli przesładować polskość, aż do przekazania prac Komitetu Edukacyjnego władzom polskim.

W owej chwili ilość szkół doszła była do 400, a podczas największego głodu, gdy ludność Wilna zmniejszyła się o 15.000 dzieci, wygłodzonych i słabiejających w klasie, przybywało wciąż na naukę w ojczyznym języku.

Zebrani ze wzruszeniem wysłuchali tych wspomnień, tak zdaje się niedawnych, a tak zapadających w mrok zapomnienia... wraz z zasługami tych cichych pracowniczek, których nawet nazwisk nie da się nigdy zebrać w zupełności.

Zaraz powstała myśl wydania referatu p. Życkiej w formie taniej książeczki, by dostępna była dla każdego i by przybywające na naszą ziemię nauczycielstwo mogło zaznajomić się z dziejami swych poprzedników na polu oświaty. Obecny p. kurator Szelański uprzednio zapewnił wydanie tego dziełka z pomocą Kuratorium, co zebrani przyjęli z rzetelnym zadowoleniem.

Po południu odbyły się wybory do Zarządu, do którego weszli Panie: Rodziewiczowa, Pietraszkiewiczowa, Paszkowska, Romer-Ochenkowska i Niciecka, oraz panowie: ks. Jasiński i dr. Świeżyński, a do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: p. M. Reutt, p. Reniger i p. Z. Nagrodziński.

Po tych sprawach formalnych, nastąpiła miła towarzyska herbata, przy której wspomniano zmarłych i robiono projekty z żywymi, odnawiając stare wspomnienia pracy i przygód, które teraz wydają się często śmieszne, a bywały tak ciężkie do zniesienia!

Na początku zebrania uczczono ogólnie zasłużonych zmarłych przez powstanie i milczenie, wspominając tych co stali na czele przez lat tyle: p. E. Jeleńska-Dmochowska i dr. Witolda Węslawskiego, prez. Kom. Edukacyjnego i Macierzy.

Wykrycie wielkiej organizacji komunistycznej.

CZERNIOWCE. 2.VI. (Pat.) Śledztwo w sprawie wykrytej niedawno organizacji komunistycznej w Akkermanie trwa w dalszym ciągu, dając sensacyjne rezultaty. 29 maja policja aresztowała znowu szereg osób, zamieszanych w tej wielkiej aferze komunistycznej. Następnego dnia, w czasie przesłuchiwania jednego z aresztowanych, niejakiemu Budajzy, ten wyciągnął z kieszeni secyzoryk i przeciął nim sobie żyły na lewej ręce. Mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej stan jego jest beznadziejny.

Jak podkreśla Tretjakow do antologii jego weszli poeci liryczni nowego literackiego okresu, który zapoczątkowany został w latach dziewiętnastych wspomnianego już ub. stulecia. W twórczości ich odnajdujemy cechy przeżyte już wówczas na zachodzie i w Polsce romantyzmu oraz w pełnym wyrazie wpływu symbolizmu rosyjskiego u tego i owego poszukiwacza formy klasycznej.

Z grupy neoklasyków rosyjskich największą ilość naśladowców ma oczywiście Puszkina, którego czołowym wielbiciele i tłumaczem jest zmarły w r. 1929 najpopularniejszy narodo-wo poeta lotewski Rajnis, ostatnio zaś w tej mierze miejsce jego zajął utalentowany poeta i krytyk Kruza, który, tak, jak ongi Rajnis wydał swe przekłady puszkiniowskie w osobnym zbiorze.

Z symbolistów rosyjskich najwięcej zaznaczyły się wpływy Briusowa i jego „szkoły”, którą reprezentuje niejako nadal oficjalnie w dzisiejszej literaturze lotewskiej W. Eglis, b. współpracownik moskiewskich „Wiesow”, popularny autor epopei p. t. „Szary baron”, który nie przestał odgrywać nazwę i rolę sternika w ruchu literackim, odrodzonej Lotwy.

Młodzi poeci — tego samego okresu są urbanistami. Pochłania ich życie wielkiego miasta, jakim jest stolica kraju Ryga, idą z nurtem tego życia naprzód i interesują się zagadnieniami socjalnymi, które są źródłem ich natchnień.

Najmłodszy — w znacznej mierze znów są w orbitcie nowych form i treści poezji rosyjskiej ostatniej doby, naśladując głównie Majakowskiego i Jesienina.

Trzymając się układu antologii Tretjakowa i jego notatek biograficz-

Wyjazd kanclerza Brueninga i min. Curtiusa do Anglii.

BERLIN. 2.VI. (Pat.) W dniu 3 czerwca wieczorem kanclerz Bruening i minister spraw zagranicznych Curtius wyjeżdżają do Anglii. Ministrom

Holenderski doradca Banku Austrjackiego.

WIEDEN. 2.VI. (Pat.) Komunikat urzędowy donosi, że na zaproszenie Austrjackiego Banku Narodowego przybył wieczorem do Wiednia prof. dr. Bruyn, królewski komisarz Banku Holenderskiego, który za czasów planu Dawesa od roku 1924 do 1930 pełnił urząd komisarza przy Banku Rzeszy Niemieckiej w Berlinie. Bruyn konferował wczoraj z kierownictwem Banku Wypłat Międzynarodowych w Bazylei i po omówieniu sytuacji oświad-

Burze nad Anglią i Grecją.

LONDYN 2.6. Pat. — W wielu miejscowościach Anglii w dniu wczorajszym szalały gwałtowne burze z piorunami. Z powodu ulewnych deszczów wiele rzek wzbierało, zalewając na wielkiej przestrzeni okoliczne pola. W niektórych rzekach poziom wody podniósł się o 6 stóp. Szkody materialne naogół

Zatopiona sowiecka łódź podwodna spoczywa na dnie morza.

HELSINKI 2.VI. (Pat.) Na miejscu zatonięcia sowieckiej łodzi podwodnej w zatoce fińskiej, w odległości 3—4 mil morskich od punktu strategicznego przy Aarsgrund, zgromadzonych jest obecnie około 10 statków floty sowieckiej — krążowników, kuterów podwodnych i łamaczy lodów. Flotylla przystąpiła do prac ratowniczych. Oferta fińskiego towarzystwa,

Teatr w Bernardynce.

Tajemnica stacji radiowej. Sztuka amerykańska, w wielu odsłonach i głosach radiowych.

Biedny jest teatr współczesny! Jak stara kokieta, stroi się w co może, szminkuje i wynisza różne kosmetyki, byle się wydać czemś młodszym i nowszym, a tu publiczność coraz to czegoś innego wymaga, coraz woła: Bądź nowa, bo idziemy do kina, do radia! Wiele scena i artyści aż się skrecają by coś dać na wabika, w kankule...

Fabula tej historii w radio, która ma być okropnie straszna, jest beznadziejnie naciągana, naiwna, i bez humoru. Konceptów tam mało i wszystkie niezręczne, artyści też grają jakoś jak spełniali, bo czuli że nie wycisnąć ze swoich ról nie mogą. Darmo rzycały gdzie trzeba i nie trzeba radio i gramofon, darmo p. Wyrzykowski robił 100 proc. amerykańskiego geniusza radiowego, a p. Żurowski wściekłego detektywa, który okazuje się niedomyślny, p. Lewicki grał swoje dziewczę jak mogła najwzdzięczniej, ale wszystko razem niewiele pomagało bardzo niemądre i niezręcznie zbudowanej sztuce. Te detektywne rzeczy wte dy mają wartość, kiedy są zbudowane z żelazną konsekwencją, tu pętają się po scenie zupełnie zbyteczne osoby, które nie do akcji nie dodają, nie jest należyte uzasadnienie, jedynie pomysł z magnesizerem jest dobry. Ale co to za studio radiowe, gdzie się z żelazną konsekwencją, tu pętają się

niemieckim towarzyszyć będą w podróży nadradca rządowy Pland, radca legacji von Plessen oraz w charakterze tłumacza dr. Schmidt.

Wyjazd kanclerza Brueninga i min. Curtiusa do Anglii.

WIEDEN. 2.VI. (Pat.) Komunikat urzędowy donosi, że na zaproszenie Austrjackiego Banku Narodowego przybył wieczorem do Wiednia prof. dr. Bruyn, królewski komisarz Banku Holenderskiego, który za czasów planu Dawesa od roku 1924 do 1930 pełnił urząd komisarza przy Banku Rzeszy Niemieckiej w Berlinie. Bruyn konferował wczoraj z kierownictwem Banku Wypłat Międzynarodowych w Bazylei i po omówieniu sytuacji oświad-

Burze nad Anglią i Grecją.

LONDYN 2.6. Pat. — Nad całym krajem przesyły burze gradowe które wyrządziły znaczne szkody. W Tessalii i Macedonii runęło kilka domów. Rodzina złożona z 5 osób została zabita.

Zatopiona sowiecka łódź podwodna spoczywa na dnie morza.

HELSINKI 2.VI. (Pat.) Na miejscu zatonięcia sowieckiej łodzi podwodnej w zatoce fińskiej, w odległości 3—4 mil morskich od punktu strategicznego przy Aarsgrund, zgromadzonych jest obecnie około 10 statków floty sowieckiej — krążowników, kuterów podwodnych i łamaczy lodów. Flotylla przystąpiła do prac ratowniczych. Oferta fińskiego towarzystwa,

Teatr w Bernardynce.

Tajemnica stacji radiowej. Sztuka amerykańska, w wielu odsłonach i głosach radiowych.

Biedny jest teatr współczesny! Jak stara kokieta, stroi się w co może, szminkuje i wynisza różne kosmetyki, byle się wydać czemś młodszym i nowszym, a tu publiczność coraz to czegoś innego wymaga, coraz woła: Bądź nowa, bo idziemy do kina, do radia! Wiele scena i artyści aż się skrecają by coś dać na wabika, w kankule...

Fabula tej historii w radio, która ma być okropnie straszna, jest beznadziejnie naciągana, naiwna, i bez humoru. Konceptów tam mało i wszystkie niezręczne, artyści też grają jakoś jak spełniali, bo czuli że nie wycisnąć ze swoich ról nie mogą. Darmo rzycały gdzie trzeba i nie trzeba radio i gramofon, darmo p. Wyrzykowski robił 100 proc. amerykańskiego geniusza radiowego, a p. Żurowski wściekłego detektywa, który okazuje się niedomyślny, p. Lewicki grał swoje dziewczę jak mogła najwzdzięczniej, ale wszystko razem niewiele pomagało bardzo niemądre i niezręcznie zbudowanej sztuce. Te detektywne rzeczy wte dy mają wartość, kiedy są zbudowane z żelazną konsekwencją, tu pętają się po scenie zupełnie zbyteczne osoby, które nie do akcji nie dodają, nie jest należyte uzasadnienie, jedynie pomysł z magnesizerem jest dobry. Ale co to za studio radiowe, gdzie się z żelazną konsekwencją, tu pętają się

Hro.

Popierajcie przemysł krajowy

Za świeże powietrze też trzeba płacić podatek!

W naturze zawsze musi być równowaga, to też po długotrwałej, mroźnej i śnieżnej zimie i mocno spóźnionej wiosnie, doczekaliśmy się wreszcie słońca i ciepła, które chce wynagrodzić swoje zaległości, dary nas ściąć lipcową kanikulą w końcu maja. Mogłoby się więc zdawać, że wszystko jest w największym porządku, i że wylanie winnoby się cieszyć, z upałów, mając Górę Zamkową i ogrody miejskie w centrum miasta i tyle łatwodostępnych leśnych gór na jego peryferiach.

Wyjątkowo obfitość ogrodów i zieleni w Wilnie, bliskość lasów Zwierzynca, Karolinek, Zakretu, wzgórz Antokolskich, pozwalałaby myśleć, że przetrwanie kanikuli w Wilnie jest znacznie łatwiejsze niż w innych miastach, że każdy jego mieszkaniec pokonającej dziennej pracy w skwarze i zachodu może się w kilka minut przenieść na łono natury, by tam odetchnąć świeżym powietrzem. Niestety napawanie się balsamicznym powietrzem Zakretu i pełnym świeżości oddechem na Górze Zamkowej nie dla każdego jest dostępne, bo czyż biedota, gnieźdząca się w najcięższych mieszkaniach, może sobie pozwolić na każdorazowe płacenie po 10 lub 15 groszy za osobę, za prawo spacerowania po lesie i oddychania świeżym powietrzem.

Właśnie dla tych najbiedniejszych, jedynym dostępnym rezerwatem zieleni i powietrza, jest zapchany pełen kurzu Cieletnik, i prawie ogołocony z drzew park Żelgowskiego, gdyż Magistrat wydzierżawiając Teatr Ogród Bernardyński uniemożliwił w go dzinach wieczornych dostęp do tego uroczego zakątka niezamówionej ludności miasta. Pozwalamy sobie zwrócić uwagę, że takia wydzierżawienie ogrodu miejskiego jest czynem wysoce nieobywatelskim, gdyż w dzisiejszych ciężkich czasach nie każdy mieszkaniec miasta może zapłacić czterdziście groszy, ale bezwzględnie każdy ma prawo po całodiennej pracy odetchnąć zapachem kwiatnych drzew i wypocząć po trudach i spiekocie w ogrodach miejskich.

Pisało się i mówiło wiele o wydzierżawieniu przez miasto Altarij i o wcieleniu jej w kompleks ogrodów miejskich nasuwa się jednak pytanie, czy zyska co przez to ludność Wilna, gdy wstąpi na terytorium Altarij będzie również podlegał opłacie.

Czyż nie ekonomiczniej byłoby dla Magistratu wileńskiego wyrzec się drobnych dochodów płynących z wydzierżawiania ogrodu Bernardyńskiego, dać wszystkim mieszkańcom miasta dostęp do korzystania z naturalnego rezerwu powietrza i zieleni, aniżeli być zmuszonym do odcinania opieką i budowania nowych sanatoriów dla pomniejszenia coraz liczniejszego zastępu gruźlików i innych chorych, których cierpienia wynikają z zaduchu w mieszkaniach i niemożności korzystania z dobrodziejstw natury i świeżego powietrza?

Zokali.

Zawody o mistrzostwo w szpadzie.

WIEDEN 2.6. Pat. — Dziś zakończono szpadzowe mistrzostwo Europy w szpadzie. Mistrzostwo zdobył zespół włoski przed Francją, Szwecją, Niemcami.

WIEDEN 2.6. Pat. — W szermierzach zawodach o mistrzostwo Europy w szpadzie indywidualnych na szpadzie pierwsze miejsce zdobył Buchard, drugie Schmetz, trzecie Rafelli. W dniu 2 b. m. rozpoczęły się zawodowe mistrzostwa Europy w szabli. Walczyły drużyny Austrii i Holandii z wynikiem remisowym 8:8, zwyciężyła jednak Austria, ponieważ miała lepszy stosunek tuższych. Oprócz tego spotkały się Niemcy i Grecja z wynikiem 12:4, Czechosłowacja — Anglia 12:4, Węgry — Grecja 11:0, oraz Polska i Holandia 9:1.

Poezja lotewska.

Zapoznaj nas z nią i daje nam pewne określone pojęcie o zakresie i charakterze twórczości poetów lotewskich antologia¹⁾ opracowana przez znanego literata rosyjskiego Wiktora Tretjakowa w Rydze i tamże wydana staraniem i nakładem wydawnictwa prasowego lotewskiego M. S. Z.²⁾

Zanim przystąpię do właściwego tematu, pragnę podkreślić podziw swój dla propagandy lotewskiej, której czynniki kierownicze nie zaniedbują najmniejszej okazji i wynajdują coraz nowe środki i sposoby popularyzowania wiedzy o tem młodym państwie nadbałtyckim, którego język ma na najmniejszych widokach dobiecia się powszechniejszego miejsca na arenie międzynarodowej. Zdając sobie z tego sprawę propaganda lotewska posługuje się bardziej rozpowszechnionymi językami europejskimi, a ostatnio coraz śmielej i w sposób coraz wyrażniej racjonalny zaczyna użytkować język rosyjski, który mimo wciąż postępującego procesu nacjonalizacji państw nadbałtyckich nie przestał na tym całym terenie, nie wyłączając do pewnego stopnia i naszego kraju, odegrywać roli języka do pewnego stopnia międzynarodowego.

Dzięki temu możemy zapoznać się z poezją lotewską w interpretacji p. W. Tretjakowa. Antologia jego daje nam retrospektywny przegląd

twórczości lirycznej Lotwy, od początku jej przebudzenia się narodowego w końcu ubiegłego stulecia do chwili obecnej.

Z krótkiego wstępu tłumacza rosyjskiego i z treściwych życiorysów, uwzględnionych w niej poetów otrzymujemy zarys historyczny poezji lotewskiej, dobor zaś najlepszych utworów, w doskonałym jak stwierdzić wypada (ze względu na charakter i posłannictwo wydawnictwa) przekładzie orjentuje nas w jej charakterze a poniekąd i formie.

Antologia ta, co jest b. znamienne, poucza nas, że młoda twórczość literacka Lotwy, mimo ożywających ją prądów wolnościowych, motywów ludowych i koloru lokalnego silnym podlegała od kolebki wpływom rosyjskim, a i obecnie wpływy rosyjskie są tam widoczniejsze i silniejsze, niż jakiegokolwiek inne.

Agresywność języka rosyjskiego w latach naszej długiej wspólnej przeszłości wykluczyła możliwość wpływów literatury i sztuki polskiej, które w przenośni tylko były awangardą prądów twórczości idących z zachodu na wschód, zatrzymując się właściwie na Litwie.

Podchodząc do literatury państw nadbałtyckich od strony jej walorów etnograficznych wykluczyć oczywiście należy potężne skądinąd wpływy niemieckie, które jeśli wywarły tam piętno to tylko na rozwoju dziedziny nauki i wiedzy, nie tkwiący nawet właściwie oryginalnego tworzywa artystycznego ludu, wśród którego czołowe właśnie miejsce zajmuje omawiana na odcinku lotewskim poezja.

¹⁾ Wiktor Tretjakow. Łatyszkijje poety Ryga r. 1931.

²⁾ Choć to nie jest uściwione na wydaniu jednakowoż — książka ta opuściła druk nakładem wyd. pras. M. S. Z. a nawet jak mnie w Rydze poinformowano na zamówienie M. S. Z. była opracowana.

³⁾ „La litterature lettone depuis l'epoque du reveil national” — tegoż autora jest rozpowszechnionym wydawnictwem propag. lotewskiego M. S. Z. znanym i u nas.

⁴⁾ Z utworów prozajycznych Porukasa wspomnieć należy głośną jego powieść p. t. „Martins Gise”, w której znajduje się epizod z „wojny kalendarzowej” w latach 1594—9, kiedy władze polskie stosowały do opornych Lotyszów represje, stosując nawet karę śmierci. Por. E. Kulakowski „Wiad. Literackie” Nr. 47, z r. 1930.

⁵⁾ Z tychże „Wiadom. Literackich” dowiadujemy się, iż Aszpija tłumaczyła m. in. kilka utworów Sienkiewicza.

⁶⁾ Ur. 1865. Um. w 1929 — zajmując w odrodzonej Lotwie wysokie stanowisko państwowe.

TEATR I MUZYKA

— **Teatr Miejski w „Lutni”.** Dziś o godz. 8 m. 15. arcydowcipna lekka komedia L. Verneila „Młode małżeństwo” w reżyserji H. Zelterowiczówny.

Obsadę stanowią: Eichlerówna, Severinowa, Kreczmar, oraz Wyrwicz-Wichrowski, którzy w świetnie postawionych rolach znaleźli wdzienne pole do popisu aktorskiego. Ceny miejsc znacznie niższe.

— **Teatr Letni w ogrodzie po-Bernardynskim.** Dziś o godz. 8 m. 15 wiecz. ukaże się sensacyjna sztuka amerykańska „Tajemnice stacji radiowej”, święcąca w Wilnie prawdziwy triumf artystyczny. Niezwykła atmosfera, wieloletnia stacja radiowa w Ameryce, bogata galeria typów, oraz akcja pełna napięcia i niespodziewanych zwrotów, sprawiają, że sztuka ta od początku do końca nie przestaje zaciękać i bawić widza. Główną rolę odtwarza Lewicka, Ciecierski, Wyrzykowski, Żurowski, oraz Wasilewski, który zarazem sztukę wyreżyserował.

Ceny miejsc znacznie niższe.

— **Koncert popularny w ogrodzie po-Bernardynskim.** Kolejny koncert popularny w ogrodzie po-Bernardynskim z udziałem orkiestry, oraz artystów Teatrów Miejskich odbędzie się jutro, we czwartek o godz. 8 m. 30 w. Wejście 40 gr.

SPORT

W.K.S. 6 P. P. LEG. — „MAKABI” 3:1 (1:1).

W sobotę dnia 30 maja b. r. odbył się mecz towarzyski pomiędzy powyższymi klubami, który zakończył się zwycięstwem legjonistów, w stosunku 3:1 (1:1). Na boisku „Makabi” z okazji odbywającego się święta gospodarzy, zgromadziło się dużo publiczności, która z widocznym zainteresowaniem obserwowała przebieg zawodów.

W pierwszej połowie „Makabi” forsując lewą skrzydłami, z którego centrum z zamieszania podbramkowego zdobywają bramkę. Po krótkim czasie wojskowi wyrównują z przebiegiem Hajdula. Po przerwie wojskowi opanowują boisko i po licznych przebiegach W. K. S. zdobywa dalsze dwa punkty.

kty przez szczęśliwego strzelca Hajdula, który zdobył „hat trick”. Drużyna wojskowych grała bardzo ambitnie. Z „Makabi” wyróżnili się Bornbach i Szwarc. Sędziował pan Sznajder.

WALKA O TYTUŁ MISTRZA W PILCE NOŻNEJ.

W ciągu ubiegłej soboty i niedziel odbyły się w Wilnie dalsze rozgrywki o mistrzostwo klasy „A”.

1 p. p. Leg. — ZAKS 3:0

W sobotę na boisku Makabi stanęli drużyny 1 p. p. Leg. i ZAKS-u. Wynik 3:0 dla 1 p. p. Leg. doskonale odzwierciedla przebieg zawodów.

ZAKS do gry wniósł dużą dozę ambicji i temu głównie zawdzięczać musi skromną stosunkowo porażkę. Na wysokości zadania pozostanę w drużynie żydowskiej obrona i bramkarz, natomiast pomoc i atak zaprezentowały się ze strony nienajlepszej.

1 p. p. Leg. bez słabych punktów, miał przez cały czas znaczną przewagę, przerywa na nieskoordynowane wypadki graczy ZAKS-u.

Bramkami podzielili się: Pawłowski, Golewski i Naczulski.

Lauda — Makabi (Baranowicz) 3:2

Pierwszy w Wilnie występ Makabi baranowicki wypadł bardzo słabo. Poza nielicznymi bramkarzem i dobrym prawym obrońcą, drużyna nie posiada jasniejszych punktów. Całość przedstawia się dość prymitywnie i nie może liczyć na poważniejsze sukcesy w rozgrywkach.

Lauda dostosowała się w zupełności do poziomu gości, prowadząc grę bezplanową, a co gorzej wniosła na boisko pierwsiastek brutalności.

Najbardziej jednak zaprezentował się sędzia por. Bałgiel, który mylnymi rozstrzygnięciami denerwował graczy, wdając się ponadto w niepotrzebne dyskusje.

Przebieg gry nie zasługuje na wzmiankę.

LEKKOATLETYKA.

W niedzielę w stadionie na Piłomonię odbyły się drugie w bieżącym sezonie zawody lekkoatletyczne, zorganizowane przez ośrodek wychowania fizycznego. W poszczególnych konkurencjach zawody dały następujące wyniki techniczne:

Bieg 100 mtr.: 1) Wiczeorek (3 p.sap.) 24,2 sek. 2) Młoty (3 p.sap.) 25,4 sek. 17,2; 800 mtr. 1) Sidorowicz (AZS) 2 m. 4 s. 3000 mtr. 1) Żyłewicz (3 p.sap.) 9,54.

W tymże bardzo dobrym wyniku osiągnął Wiczeorek skakając 340 ctm. Znaczące skutkiem niedyspozycji osiągnął zaledwie 595 ctm.

W oszczepie pierwsze miejsce zajął Wojtkiewicz (Sokół) rzutem 47 metrów 7 cm.

Kula 1) Wojtkiewicz 11,97 mtr.

Na specjalne wyróżnienie zasługuje najlepszy w roku bieżącym na boiskach polskich wynik w dysku uzyskany przez Ziemięwicza — 39,34 mtr. Młody ten zawodnik AZS rokuje duże nadzieje na przyszłość i w razie racjonalnego treningu może wyniki swe znacznie poprawić.

W konkurencji pań wyniki były następujące:

Kula 1) Lewinówna 11,50 mtr. (rekord okręgu wileńskiego).

Skok w dal 1) Szaciłówna 411 mtr. W biegu na 60 mtr. ta sama zawodniczka uzyskała czas 8,8 sek.

Skok w górę Oziakówna (Makabi) 1 m. 30 ctm.

Oszczep 1) Malanowska (AZS) 28,55.

W biegu na 500 metrów Putymówna (Sokół) ustanowiła nowy rekord okręgu uzyskując b. dobry czas 1,37,5.

Zawody odbyły się przy 40 stopni. upału.

W tych warunkach uzyskane wyniki uważać należy za bardzo dobre.

ZAWODY W STRZELANIU O MISTRZOSTWO WILNA.

Ubiegłej niedzieli przez obwód przysposobienia wojskowego 1 p. p. Leg. zorganizowane zostały zawody strzeleckie o mistrzostwo Wilna, które odbywały się jednocześnie na trzech strzelnicach. W broni małokalibrowej bardzo dobry wynik uzyskał Kamiński (gimm. Ad. Mickiewicza) uzyskując na 300 możliwych punktów 290. Drużynowo zwyciężyła reprezentacja hukców szkolnych.

W strzelaniu z pistoletu indywidualnie najlepiej spisał się Krupowicz. Drużynowo zwycięstwo odniósł policyjny klub sportowy.

W strzelaniu z broni wojskowej wyróżnił się Kucharski 5 p. p. Leg.

Organizacja zawodów bardzo sprawną poczyniła w wyprawach rękach majora Zauchy.

TURNIEJ TENISOWY AZS — ZAKS

W dniach 4 i 5 czerwca b. r. na kortach parku im. gen. Żeligowskiego rozegrany będzie turniej międzyklubowy pomiędzy Żyd. Akad. Klubem Sport. a AZS-em w grze pojedynczej i podwójnej parów. Oba konkurencyjne kulby wystawiają po trzech graczy, grających każdy z każdym. W grze podwójnej zaś wezmą udział po dwa zespoły. Ze strony AZS-u do turnieju będą wystawieni gracze drugiego garnituru klasy „A”. Rozgrywki rozpoczynają się we czwartek o godz. 16-ej w piątek o godz. 16-ej min. 30.

Ukończenie krajowego konkursu ujeżdżania koni.

WARSZAWA 26. Pat. — W dniu 2 czerwca ukończono krajowy konkurs ujeżdżania koni w którym startowało 28 zawodników i ukończyło konkurs 12. Pierwsze miejsce zajął rtm. Królikiewicz na koniu „Dream” z 15 błędami, drugie miejsce por. Szosland na „Irysie” 22 i pół punktów karnych, trzecie rtm. Romaszkan na „Cwale” 25 i pół p. karn. czwarte por. Biliński na „Faworycie” 28½ p. Konkurs międzynarodowy im. ś. p. Jurjewicza z powodu zmierzchu nie mógł być ukończony. Ostatnie próby w tym konkursie odbędą się w dn. 3 czerwca rano na torze łazienkowskim, gdzie nastąpi rozdanie nagród.

Podróż na księżyc nie jest mrzonką.

Wspaniała i udana próba prof. Picardera przedstawia się do stratosfery stawia ponownie na porządku dziennym sprawę komunikacji rakietowej.

Czy jest ona mrzonką? Bynajmniej. Dziś się udoskonalenia techniczne i chemiczne czynią komunikację międzyplanetarną prawie możliwą. W Stanach Zjednoczonych powstało naukowe „Amerykańskie Stowarzyszenie Międzyplanetarne” którego najwybitniejszą czołową, znany fizyk G. Edward Pen-dray, zapowiada, że nie dalek, jak za lat 10 będziemy podróżowali na księżyc. Z utopii Juliusza Verne’a zrealizowaliśmy już wszystkie, poczynając od cięższych od powietrza samolotów — suma myśli o tem była niedługo dla ludzkiej kulturalizacji do szpitala dla umysłowo chorych — a kończąc na podwodnej łodzi, radju i telewizji. Niema też więcej

utopij w tej dziedzinie, a najnielsza fantazja nie zdola przewidzieć, czego może dokonać umysł ludzki.

Jeżeli przeto wyjazd na księżyc lub na Marsa nastąpić mógłby dopiero za lat kilkanaście, to już w każdym razie próby komunikacji rakietowej skrócić mogą komunikację wokół kuli ziemskiej do minimum. Wy-miana pocztą pomiędzy Ameryką a Europą trwałaby za pomocą rakiety tylko 22 minuty! „Urzeczywistnienie tego pomysłu nie jest już nawet kwestią lat, lecz raczej miesięcy” — twierdzi p. Pendray.

Pomysł zastosowania rakiet do lotu powietrznego powstał przed dwoma zaledwie laty w umyśle prof. Goddarda, wykładającego fizykę na uniwersytecie w Rochester. Po wieloletnich eksperymentach prof. Goddard doszedł do wniosku że posuwać się w przestrzeni międzyplanetarnej będzie mógł tylko taki samolot, który będzie posiadał własną energię, nie opartą ani o powietrze, ani też o siłę ciężkości. Chodziło więc o zastosowanie silnika o potężnej energii potencjalnej (zmagazynowanej przytem niewiele miejsca). Pierwotne pomysły nadania rakiecie roz-pędu przez wystrzelenie z połącznej armaty, zostały poniecane, gdyż nie na długo wystarczyłoby energii. Prof. Goddard zastosował natomiast silny materiał wybuchowy w stanie płynnym, opierając się na kolejnych wybuchach wewnątrz armatury rakietowej, umożliwiających posuwanie się samolotu w przestrzeni z ogromną szybkością.

Pierwszą próbę lotu rakietowego uskutečnił prof. Goddard 17 lipca 1929 r., wysylając w przestrzosa swą rakietę, zaopatrzoną w materiał wybuchowy, termometr, barometr, przyrządy do pomiarów wysokości i t. p., jakoteż w spadochron. Rakietę uniosła się zaledwie na wysokość 1000 stóp, lecz eksperyment ten potwierdził przypuszczenia prof. G. W. porównaniu z pierwszym 8-minutowym lotem braci Wright był to sukces znacznie większy.

Ideę prof. Goddarda kontynuowali i rozwijali Niemcy: Sanders, Oppel, dr. Heylant i prof. Oberth; płynne materiały wybuchowe ulepszano i dostosowano do potrzeb rakietowej komunikacji. W Ameryce współpracował z Goddardem dr. Abbott, a zmarły niedawno milioner Guggenheim ofiarował 100 tysięcy dolarów na prace eksperymentalne. Blizszy udział w tych pracach bierze płk. Charles Lindbergh i cały szereg uczonych.

Pierwszy lot rakietowy odbędzie się już w najbliższym czasie. Wynalazcy nie zamierzają ryzykować w pierwszym okresie życia ludzkiego, to też rakietę wypuszczane będą samopas. Mają osiągnąć wysokość ponad 1000 km. szybkość zaś ruchu rakiet obliczona jest na 45 km. na sekundę. Odległość pomiędzy Ameryką a Europą pokryta byłaby w ciągu kilkunastu minut.

Zbytecznym jest dowodzić, jaki przewrót sprawi komunikacja rakietowa w życiu ludzkim. Przeszłość na kuli ziemskiej zniknie, i pasażerowie będą mogli w ciągu dnia zwiedzić wszystkie części świata.

Przed ludzkością otwierają się niezbadane możliwości komunikacji międzyplanetarnej. Nie są to już utopie powieściopisarzy fantasty, lecz ściśle i dokładnie obliczone, dokonane przez fizyków i chemików. Żyjemy w przededniu wielkiej chwili która zmieni może strukturę życia ludzkiego, gospodarki i ustroju na tysiące lat.

NA WILENSKIM BRUKU

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK.

Przechodzący ulicą Wileńską handlarz Izrael Rubin (ul. Gazowa Nr. 16) ugodzony został w głowę spadającą deską z rusztowania nowobudującego się tu budynku.

Zawezwane pogotowie ratunkowe, po nałożeniu pierwszorzecznych opatrunków odwołało go do mieszkanka.

JESZCZE JEDNA OFIARA WILNI.

W poniedziałek wieczorem kąpał się w Wilni, na Zwierzynieckiej 21-letnia dziewczyna Józefa Leksutowiczówna (Witoldowa Nr. 42).

Zwłok mimo usilnych poszukiwań dotychczas nie odnaleziono.

PRZECHŁAZONA PRZEZ ROWER.

Jakiś nieznaną narażenie rowerzysty jadącego ul. Uniwersytecką, najechał na przechodzącą środkiem ulicy Marię Jarowską (ul. Uniwersytecka Nr. 9). Pierwszą pomoc ratunkową udzielił pogotowie ratunkowe.

WYLANIE JEZIORKA.

Na terenie koszar 5 p. p. Leg. na Łosówce istnieje 3 jeziora, z których jedno wczoraj wylało, zalewając pobliskie ogrody.

Przez ulicę wskutek wylania wody nie sposób przejść. Ludność brnie po kostki w wodzie i błocie.

Kino Miejskie

SALA WILSKA
Ostrowska 5.

Dźwiękowy
KINO-TEATR
„HELIOS”
Wileńska 39, tel. 9-26

Uwaga!

WALKA PROSTYTUTCJA

Dźwiękowe Kino
„HOLLYWOOD”
Mickiew. 22, tel. 15-28

Dźwiękowe Kino
CASINO
ul. Wielka 47, tel. 15 41

Kino Kolejowe
OGNIKO
(zobacz dwa kolejowe)

WILEŃSKIE T-WO HANDLOWO-ZASTAWOWE
LOMBARD
Zawiadamia, że w dn. 10, 11 i 12 czerwca w lokalu lombardu przy ulicy Biskupiej 12 (Plac Katedralny) o godz. 5-jej po południu odbędzie się licytacja zastawów od Nr. 28716 do Nr. 92300 opłaconych do lutego 1931 roku.

Symfonia morza i miłości

Dolly Davies i Charles Vanel.
Następny program: Urwis dziewczyna.

Dziś! Wielka sensacja! Ceny znacznie niższe: Na 1-szy seans—Balkon 50 gr., parter 80 gr.; na pozostałe seanse—Balkon 60 gr., parter od 1 zł. Ostatni seans. Wynalazek TELEWIZJA (widzenie na odległość) zobacz wszystkie w polsko-AMERYKAŃSKIM DŹWIĘKOWYM ŚWIAT BEZ GRANIC Film mówiony po polsku.

W rolach głównych: Słynny amant ADAM BRODZISZ, Maryla Woyno, Józef Redo i inni. Ciekawe telewiz. zdjęcia dokonane na całej kuli ziemskiej. Początek seansów o godz. 4, 6, 8, i 10-15

Kapitan marynarki

Harry Liedtke, który wystąpił pierwszy w filmie dźwiękowym oraz nowa czarna gwiazda ekranu Lia Eibenschuetz. — NAD PROGRAM: KOMEDIA RYSUNKOWA

TYGODNIK DŹWIĘKOWY PARAMOUNTU. — Początek seansów o godz. 4, 6, 8 i 10-15

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

NASTĘPNY PROGRAM: PAT I PATACHON JAKO STRZELCY.

KURJER WILEŃSKI

Spółka z ogranicz. odpowiedzialn.

Drukarnia i Introligatornia
„ZNICZ”
WILNO, 5-TO JAŃSKA 1, TEL. 3-40

Dziela książkowe, druki, książki dla urzędów państwowych, samorządowych, zakładów naukowych. Bilety wizytowe, prospekty, zaproszenia, afisze i wszelkiego rodzaju roboty w zakresie drukarstwa WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

WYKONYWA PUNKTUALNIE — TANIO